

Advies reëel tarief Huishoudelijke Hulp

Ten behoeve van de regio Gooi en Vechtstreek

Auteur(s) Nico Dam, Peter Bakker, Anouk van der Veen
Opdrachtgever Regio Gooi en Vechtstreek

Kenmerk ND/20/0904/kprgv
Publicatiedatum 15 juni 2020

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Reële tarieven	3
1.3	Gevolgde aanpak.....	3
1.4	Leeswijzer	4
2.	Kostprijsmodel.....	5
3.	Huishoudelijke Hulp	7
3.1	Maandsalaris en inschaling	7
3.2	Opslagen	7
3.3	Sociale Lasten	7
3.4	Opslag organisatiekosten	8
3.5	Productiviteit/declarabiliteit	8
3.6	Risico-opslag	9
3.7	Reiskosten.....	9
4.	Adviestarief	10
4.1	HbH Basis en HbH Plus	10
4.2	Adviestarief.....	10
4.3	Indexatie 2021 en daarna.....	10

- 1
- 2
- 3
- 4

1. Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de achtergronden bij gevolgde aanpak om tot een adviestarief voor Huishoudelijke Hulp in de regio Gooi en Vechtstreek te komen. Gelijktijdig is ook voor een aantal andere producten een reëel adviestarief bepaald. Daarover wordt in andere documenten gerapporteerd.

1.1 Aanleiding

De samenwerkende gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek zijn in voorbereiding op een nieuwe inkoop per 2021. Dit betreft alle maatwerkvoorzieningen in het gemeentelijke sociaal domein, uitgezonderd 'beschermd wonen' en 'Jeugdzorg Plus'. De aanpak die leidt tot reële tarieven is besproken met functionarissen van de regio Gooi en Vechtstreek, die in opdracht van de aangesloten gemeenten de inkoopprocedure begeleiden. De inhoud van deze rapportage is gebaseerd op de volgende bronnen:

- door de regio opgestelde toelatingsdocumenten;
- benchmarkmateriaal afkomstig uit elders uitgevoerd onderzoek, zowel van bureau HHM als van andere bureaus;
- gesprekken over de invulling van de kostprijsmodellen met ambtenaren van de regio Gooi en Vechtstreek en van de betrokken gemeenten;
- de uitkomsten van de dialoogsessie die in week 11 is gehouden en de voorstellen van aanbieders voor aanpassing van de parameterwaarden;
- Aanvullingen die zijn gedaan naar aanleiding van opmerkingen tijdens en na de dialoogsessie in week 22.

1.2 Reële tarieven

Zowel de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (art. 2.6.6) als de Jeugdwet (art. 2.12) verplichten gemeenten om bij de professionele ondersteuning in het sociaal domein reële tarieven te hanteren. In de verschillende wettelijk kaders is een lijst opgenomen van kostprijs-elementen op basis waarvan de gemeente het tarief dient te bepalen. Het begrip 'reëel' weerspiegelt de (goede) verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van diezelfde voorziening.

Wanneer een tarief 'reëel' is, is niet in de wetgeving bepaald; dat is en blijft een keuze van de (samenwerkende) gemeenten. Belangrijke toetssteen hierbij is dat het tarief tot stand komt in een transparant proces naar/met de aanbieders en dat het tarief herleidbaar en herkenbaar is. De regio Gooi en Vechtstreek heeft daarom in dit proces een uitgebreide marktconsultatie onder aanbieders georganiseerd. Daarmee is inzicht verkregen in de reacties op de parameterwaarden door de aanbieders in de eigen regio.

1.3 Gevolgde aanpak

Om te komen tot een gedragen advies over de te hanteren reële tarieven, zijn verschillende stappen doorlopen:

- 1) Aan de hand van de toelatingsdocumenten is door ons (=HHM) een eerste uitwerking van een algemeen kostprijsmodel opgesteld voor de verschillende producten. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van uitkomsten van vergelijkbare trajecten elders in het land en diverse benchmarks.
- 2) Deze eerste uitwerking is besproken we met een ambtelijke vertegenwoordiging van de gemeenten in de regio en de regionale

- financiële werkgroep. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen van de uitwerkingen.
- 3) De bijgestelde parameters, met voorgestelde parameterwaarden, zijn begin maart tijdens vijf 'marktconsultatie bijeenkomsten' voorgelegd aan gecontracteerde aanbieders. Tijdens een van deze bijeenkomsten is specifiek ingegaan op de Huishoudelijke Hulp. Tijdens deze bijeenkomst zijn reacties van aanbieders verkregen en zijn door hen argumenten voor aanpassingen aangereikt.
 - 4) Aansluitend hebben de aanbieders vier weken tijd gekregen om ook schriftelijk op de parameters en bijbehorende waarden te reageren. De aanvankelijke responsperiode is vanwege de Corona-crisis verlengd.
 - 5) In totaal hebben we van 35 aanbieders de reacties ontvangen op onderdelen van het kostprijsmodel. Dit betrof vragen (bij elkaar meer dan 200), opmerkingen, suggesties en voorstellen voor bijstelling van (algemene) parameters. Een aantal reacties was voorzien van bijlagen ter onderbouwing van het betreffende voorstel. Van alle vragen/opmerkingen hadden er 21 specifiek betrekking op de Huishoudelijke Hulp. Deze reacties zijn verzameld, gewogen en met de regio besproken. In samenhang met de inmiddels bijgestelde toelatingsdocumenten van de regio, met de beschrijving van de producten waarvoor een tarief wordt gezocht, heeft dat geleid voorstellen om enkele parameterwaarden aan te passen.
 - 6) In afstemming met de regio hebben we besloten welke van de voorgestelde wijzigingen zijn overgenomen en welke niet. Criterium daarbij was de weging van de aangeleverde argumentatie in het perspectief van de specifieke kenmerken van de regio Gooi en Vechtstreek.

- 7) De uiteindelijke parameterwaarden zijn voorgelegd aan de financiële werkgroep, aan het regionale directieoverleg en aan de bestuurders van de regionale gemeenten. Daarna zijn de verschillende rapportages met de adviestarieven opgesteld.
- 8) De uiteindelijke besluitvorming over de tarieven die vanaf 2021 worden gehanteerd, is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Het staat de gemeenten vrij daarbij af te wijken van inhoud van onze adviesrapportages.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we eerst het algemene kostprijsmodel dat is gebruikt. Daarna worden in hoofdstuk 3 de verschillende componenten daarvan en de keuze voor de te gebruiken parameterwaarde voor de Huishoudelijke Hulp toegelicht. De rapportage eindigt met hoofdstuk 4 waarin het adviestarief is opgenomen dat het resultaat is van de toepassing van de beschreven waarden. Ook staat in hoofdstuk 4 een advies over de indexatie van het adviestarief naar 2021 en daarna.

2. Kostprijsmodel

In dit hoofdstuk beschrijven we het algemene kostprijsmodel dat voor de regio is gehanteerd.

Om te komen tot reële tarieven hebben we gebruik gemaakt van onderstaand kostprijsmodel. In het volgende hoofdstuk beschrijven we de voorgestelde invulling van de verschillende parameters.

Parameter	Omschrijving
Inschaling	Dit betreft de functiemix van personeel in de directe hulpverlening, als vertaling van de kwaliteitseisen voor een bepaalde dienst of product. Hierbij kan een combinatie worden gemaakt van verschillende cao's en verschillende functieniveaus.
Opslagen	Hierbij gaat het om reguliere opslagen op het salaris bij de gekozen functieniveaus, zoals vakantietoeslag, eindejaarsuitkering, individuele keuzebudgetten, onregelmatigheidstoeslag, etc.
Sociale lasten	Dit betreft de werkgeverslasten, zoals de verschillende verplichte verzekeringen, pensioen, etc. Deze kunnen per cao verschillen. Ook zijn bijzondere personeelskosten, zoals opleidingskosten en reiskosten hieronder begrepen.

Parameter	Omschrijving
Organisatiekosten¹	Hierbij gaat het om een opslag voor de kosten van de organisatie waarin het personeel dat de behandeling/ondersteuning biedt, werkzaam is. Vaak onderverdeeld in personele kosten (de kosten van overig personeel, zoals management, staf, beleid, administratie, etc.) en de overige kosten (alle overige, materiële kosten). We hanteren drie niveaus van complexiteit van de organisatie van de dienstverlening en dus van deze opslag: laag, middel en hoog.
Productiviteit/ declarabiliteit	Dit betreft een correctie op de kosten van een medewerker in de directe hulpverlening voor niet-productieve (niet-declarabele) uren. Vaak als het jaarlijks aantal werkbare en declarabele uren waardoor de totale jaarlijkse kosten per fte worden gedeeld. Hierin zit bijvoorbeeld een correctie voor vrije dagen, feestdagen, algemene tijd, werkoverleg, ziekteverzuim, etc.
Risico-opslag	Ook wordt een opslag toegevoegd voor risico's. Alle overige elementen hebben betrekking op de feitelijke kostprijs; deze parameter waarborgt de continuïteit van de organisatie. Innovatie valt hier buiten.
Overige kosten voorziening	Voor bepaalde vormen van zorg gelden er aanvullende kosten gekoppeld aan de voorziening. Bij dagbesteding gaat het bijvoorbeeld om de locatie en bij intramurale zorg

¹ Elders wordt dit 'overhead' genoemd. Op aangeven van aanbieders is deze term vervangen door 'organisatiekosten'.

Parameter	Omschrijving
	<p>om de kosten van de stenen (huur, onderhoud, afschrijvingen, rente, etc.) en de kosten van het hotelmatige voorzieningen (schoonmaak, levensonderhoud, maaltijden, etc.). De waarde van deze component drukken we uit in een vast bedrag per dagdeel of per etmaal.</p> <p>Kosten van vervoer passen niet in dit algemene kostprijsmodel; daarvoor werken we een alternatief voorstel uit.</p>

Tabel 1: algemeen kostprijsmodel voor het sociaal domein

Nota bene

Een belangrijk aandachtspunt bij dit model is dat de beschreven parameterwaarden dienen als een onderlegger voor de bepaling van reële tarieven. Het zijn nadrukkelijk geen eisen/normen waaraan de zorgaanbieders zich moeten houden bij de zorglevering!

3. Huishoudelijke Hulp

In dit hoofdstuk beschrijven we de reële waarden voor de verschillende parameters in het kostprijsmodel met het oog op het tarief voor de Huishoudelijke Hulp.

3.1 Maandsalaris en inschaling

Voor de Huishoudelijke Hulp gaan we uit van de specifieke schaal voor medewerkers zoals aangegeven in art. 3.2A van de cao Verpleging Verzorging Thuiszorg (VVT). Omdat niet elke hulpverlener op de hoogste trede (periodiek) binnen deze schaal wordt uitbetaald, rekenen we met **91%** van het maximum van het hoogste (reguliere) salarisbedrag van de salarisschaal. Dit percentage is gebaseerd op de recente uitvraag onder de aanbieders van Huishoudelijke Hulp in de regio. We hebben de gemiddelde inschaling genomen van responderende aanbieders en die vertaald naar dit percentage.

3.2 Opslagen

De opslagen worden rechtstreeks uit de cao's afgeleid.

Parameter	Waarden	Toelichting
Vakantie	8%	Conform cao VVT; ingevuld op het minimum conform lid 9 van art. 3.2A
Eindejaar	8,33%	Conform cao VVT; ingevuld op het minimum conform lid 9 van art. 3.2A

² Dit betreft rubriek 423 uit het Prismant rekenschema; gericht op kosten woon-werkverkeer, opleidingskosten en kosten voor werving en selectie (elders is dit onderdeel van de organisatiekosten).

Parameter	Waarden	Toelichting
ORT	0%	Huishoudelijke Hulp wordt alleen tijdens de '0% ORT-uren' geboden (ma-vrij tussen 7 en 20 uur en za tussen 8 en 12 uur).

Tabel 2: uitwerking opslagen

3.3 Sociale Lasten

De opslag sociale lasten is gebaseerd op de wettelijk verplichte percentages. Daarbij is voor de pensioenafdracht een gemiddelde waarde bepaald, aangezien die afdracht leeftijd- en salarisafhankelijk is.

Component	Percentage	
WAO/IVA/WGA basispremie incl. kinderopvang		7,27%
WW premie (Awf) laag (onbepaalde tijd)	85%	2,94%
WW premie (Awf) hoog (overig personeel)	15%	7,94%
ZVW premie werkgever		6,70%
Werkhervattingskas (gezondheidszorg)		1,23%
Pensioenpremie werkgever		6,55%
Overige personeelskosten ²		2,00%
Totaal		27,44%

Tabel 3: Opbouw sociale lasten (percentages 2020)

3.4 Opslag organisatiekosten

Dit betreft de kosten van de organisatie van waaruit de professionals werkzaam zijn. Dit is een ingewikkelde parameter, mede omdat er in de praktijk grote verschillen voorkomen en er vaak discussie over ontstaat³. Daarnaast worden in de verschillende rapporten over onderzoeken naar de feitelijke opbouw en waarde van het percentage organisatiekosten, verschillende definities gehanteerd. Wij hanteren de volgende omschrijvingen van deze kosten.

De organisatiekosten betreft het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het primaire proces is het geheel aan diensten en voorzieningen dat door een zorgorganisatie geboden wordt aan een cliënt, om direct in de behoefte aan begeleiding, verzorging, voeding (en verpleging, behandeling, opvoeding) van de cliënt te voorzien. Hierin zijn twee categorieën van kosten te onderscheiden:

(Personele) organisatiekosten

Niet- cliëntgebonden personele kosten ten behoeve van het primaire proces (leidinggevenden, hotelfuncties, terrein- en gebouwgebonden functies en overig niet-cliantgebonden personeel).

Overige organisatiekosten

Overige (niet personele) kosten ten behoeve van het primaire proces (voeding, hotelmatige kosten, cliënt c.q. bewoner gebonden kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten, afschrijving, huur, lease, interest en algemene kosten (waaronder ICT, kantoorbenodigdheden, marketing, abonnementen etc.).

³ Zie ook het onderzoek dat bureau HHM in 2018 voor de regio Gooi en Vechtstreek heeft uitgevoerd. Dat betrof het overheadpercentage voor de ambulante Jeugdhulp en de jeugd-GGZ, inclusief de (infrastructurele) instellingen.

We hebben verschillende benchmarks geanalyseerd en de definities en waarden met elkaar vergeleken. Op basis daarvan komen wij tot de volgende keuze.

Parameter	Waarde	Toelichting
Organisatiekosten Huishoudelijke Hulp is eenvoudig te organiseren dienstverlening, met veelal zelfstandig werkende medewerkers, grote span of control van het management en beperkte administratieve lasten.	15%	Gebaseerd op openbare cijfers uit verschillende Benchmarks en uit verschillende rapporten van onderzoeken naar feitelijke kosten van de overhead bij aanbieders.

Tabel 4: Uitwerking overhead als opslag op de kosten van de uitvoerend medewerker

3.5 Productiviteit/declarabiliteit

Basis voor de productiviteit is de inzet die kan worden gedeclareerd. In de regio Gooi en Vechtstreek is dit de cliëntgebonden tijd, dus de tijd bij de cliënt thuis.

In de tabel op de volgende bladzijde laten we zien hoe we de productiviteit per fte opbouwen.

Onderdeel	Huishoudelijke Hulp
Bruto beschikbare uren per jaar⁴	1.878
Feestdagen	243 ⁵
Verlof, incl. bovenwettelijk	
Ziekteverzuim (6,18%) ⁶	101
Werkbare uren per jaar	1.534
<i>Niet cliëntgebonden activiteiten:</i>	
Opleiding, intervisie	8
Algemeen overleg en administratie	12
Reistijd van/naar cliënt	35
Cliëntgebonden uren	1.479

Tabel 5: opbouw productiviteit

3.6 Risico-opslag

Om de continuïteit richting cliënten en werknemers te garanderen, moet een aanbieder rekening houden met (financiële) tegenvallers. Om die tegenvallers te kunnen opvangen, heeft een aanbieder een weerstandsvermogen⁷ nodig. Daarmee voorkomt de organisatie dat het bij calamiteiten meteen in financiële problemen komt. Daarom is een

⁴ Gebaseerd op een meerjarig gemiddelde, inclusief schrikkeljaren.

⁵ In de cao VVT is sprake van 144 vakantie-uren, 58,4 bovenwettelijke vakantie-uren en 35 extra bovenwettelijke vakantie-uren. Daarbij hebben we 5,6 uren opgeteld voor werknemers die voldoen aan de criteria in art. 6.2 van de cao en die daarom extra vakantiedagen krijgen. Daarbij hebben we aangenomen dat het gaat om 15% van alle medewerkers, die gemiddeld 60 extra vakantie-uren per jaar hebben, maar die minder deelnemen aan scholing.

⁶ Gebaseerd op de gemiddelde verzuimpercentages in 2016, 2017, 2018 en 2019.

⁷ Door voor een weerstandsvermogen te zorgen voorkomt een organisatie dat het meteen in financiële problemen komt bij een calamiteit. De weerstandsratio geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen.

opslag voor het creëren van dergelijke buffers realistisch. De hoogte van de opslag is onderwerp van discussie; er zijn geen landelijke richtlijnen voor wat hierbij reëel genoemd kan worden.

Parameter	Waarde	Toelichting
Risico-opslag	2%	Te berekenen over de bruto loonkosten inclusief sociale lasten en opslag voor overhead.

Tabel 6: uitwerking risico-opslag

3.7 Reiskosten

Ter compensatie van de kosten die gemoeid zijn met het reizen van de medewerker van en naar de cliënten, is een opslag van **€ 0,35** per gewerkt uur opgenomen. Deze waarde is gebaseerd op de vroegere 'Code Verantwoordelijk Marktgedrag', die als voorloper van de AMvB 'Reële tarieven' werd opgesteld met het oog op de vergoeding van Huishoudelijke Hulp in Nederland.

4. Adviestarief

In dit hoofdstuk komen we tot de vertaling van de hiervoor beschreven parameters in de adviestarieven.

4.1 HbH Basis en HbH Plus

In het 'Toelatingsdocument 'Hulp bij het Huishouden' is sprake van twee varianten van de Hulp bij het Huishouden, een basisvariant en een plusvariant. Het verschil zit er in dat in de plusvariant meer taken mogelijk zijn (hulp bij de maaltijden, hulp/toezicht bij de zorg voor kinderen en de eenmalige grote schoonmaak). Deze toevoeging in taken bij de plusvariant is niet vertaald naar andere kenmerken op de parameters in het kostprijsmodel. Daarom geldt voor beide varianten hetzelfde tarief.

4.2 Adviestarief

Toepassing van het kostprijsmodel met de parameters zoals hiervoor vermeld, leidt tot het volgende adviestarief. Dit is het tarief zoals dat op 1 januari 2020 met deze parameters tot stand komt. Eventuele salarismwijzigingen die in 2020 worden doorgevoerd, zijn hierin niet meegenomen.

Product	Adviestarief
Hulp bij het Huishouden	€ 27,70 per uur

Tabel 7: adviestarief (prijspeil 2020)

4.3 Indexatie 2021 en daarna

De tarieven in het gemeentelijke sociaal domein zijn opgebouwd uit meerdere componenten, waarvoor verschillende indices zijn aangewezen. Wij adviseren de regio Gooi en Vechtstreek hierbij de volgende uitgangspunten te hanteren:

1) Salariskosten

Het aandeel van de salariskosten is bij de ambulante functies 90% en bij de verblijfsfuncties 82%. De best bruikbare index is volgens ons het CBS indexcijfer voor de loonontwikkeling in de gezondheidszorg (deel verzorging en welzijn). Deze wordt achteraf vastgesteld. Voor het voorlopige indexcijfer voor het lopende jaar, kan gebruik worden gemaakt van de voorlopige OVA, zoals de overheid die vaststelt.

2) Materiële kosten

Het aandeel van de materiële kosten is bij alle producten 8%. De best bruikbare index is volgens ons het CBS prijsindexcijfer voor de consumentenprijzen, de CPI. Deze wordt jaarlijks ook voorlopig vastgesteld.

3) Kapitaallasten

Het aandeel voor de kapitaallasten is bij de ambulante functies 2% en bij de verblijfsfuncties (waarvoor de cliënt naar de aanbieder toekomt, dus dagbesteding, logeren, verblijf) 10%; dit betreft de kosten van gebouwen die de organisatie gebruikt. De beste index hiervoor is volgens ons de NZa index kapitaallasten. Deze wordt jaarlijks ook voorlopig vastgesteld.

De werkwijze die wij adviseren is als volgt:

- Voorafgaand aan het nieuwe jaar worden de berekende tarieven geïndexeerd op basis van 50% van de voorlopige indices zoals die voor het volgende jaar worden voorzien.

- Voor het daaropvolgende jaar wordt eerst het tarief over lopende jaar gecorrigeerd op basis van de werkelijke uitkomsten van de indices over het lopende jaar; en dan geïndexeerd op basis van 50% van de nieuwe voorlopige waarden voor volgende jaar. Er vindt geen verrekening plaats over het verschil tussen de voorlopige en de werkelijke indices.

	Salariskosten	Materiële kosten	Kapitaallasten
Voorlopige index (50% van)	OVA	CPI	NZa kapitaallasten
Definitieve index	CBS gezondheidszorg	CPI	NZa kapitaallasten
Aandeel ambulans	90%	8%	2%
Aandeel bij verblijfsfuncties	82%	8%	10%

Tabel 8: overzicht indexatie

Huishoudelijke Hulp

Het product Hulp bij het Huishouden (basis en plus) wordt geleverd door personeel in één salarisschaal uit één cao. Daarmee is op eenvoudige wijze te berekenen wat het effect is op het tarief bij prijsstijgingen en salarisaanpassingen. Wij adviseren de indexatie van de salariskosten voor het tarief bij dit product, zowel voorlopig als definitief te baseren op de ontwikkelingen in de cao VVT. Dat kan, omdat over het algemeen aanpassingen van de loonschalen ruim van tevoren bekend zijn. Daarbij kan worden overeengekomen dat voor de voorlopige indexatie een onderhandelingsakkoord kan volstaan, terwijl voor de definitieve bepaling alleen de cao geldt die 'algemeen verbindend' is verklaard.